

ת"פ 1390/04/22 - מדינת ישראל נגד ואל עזאם,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 1390-04-22 מדינת ישראל נ' בן יאל (עצור בפיקוח)

לפני כבוד השופט אמיר טובי, שופט בכיר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם ואל עזאם, (עצור בפיקוח)

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד יניב זוהר

ב"כ הנאשם: עו"ד זידאן מטאנס

הנאשם בעצמו

גזר דין

ההליך וכתב האישום

1. הנאשם הורשע, על סמך הודאתו, בהחזקה, נשיאה והובלה של נשק ותחמושת, עבירה לפי סעיפים 144(א) רישא+סיפא + (ב) רישא+סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), וירי מנשק חם, עבירה לפי סעיף 340א(א) לחוק העונשין.

2. בעובדות כתב האישום נאמר כי בבעלות הנאשם רכב מסוג מרצדס, הנושא ל"ז 90-087-72 (להלן: "הרכב"), אשר מאחורי משענת המושב האחורי-אמצעי בו, קיים תא נסתר הנגיש מהמושב האחורי.

בתאריך 16.3.2022, בשעה 23:40 או בסמוך לכך, נסע הנאשם ברכב מביתו באעבלין אל תחנת הדלק פז באעבלין, ומשם למגרש החניה "הר אחים" בכביש 7955 (להלן: "המגרש"), כשהוא מחזיק, נושא ומוביל ברכב, בלא רשות על פי דין, אקדח מסוג FN בקוטר 9 מ"מ ושקית ניילון שחורה המכילה 11 כדורים. האקדח, שהינו כלי שסוגל לירות כדור ושבכוחו להמית אדם היה טעון במחסנית ובתוכה לפחות 10 כדורים תואמים נוספים.

בהיותו במגרש, ירה הנאשם שלא כדין לפחות שישה כדורים באמצעות האקדח. לאחר מכן, החביא הנאשם בתא הנסתר ברכב את השקית והאקדח, כשהוא דרוך ועם כדור בקנה, ולצדם רעלת פנים.

במהלך האירוע המתואר לעיל, בנסיבות שאינן ידועות למאשימה, נפצע הנאשם בירך ימין ונזקק לטיפול רפואי, וכן נגרם נזק לרכב.

3. לאחר הרשעת הנאשם, נעתרתי לבקשת סנגורו והוריתי על הפנייתו לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו בטרם שמיעת הטיעונים לעונש. זאת, נוכח גילו הצעיר והעובדה כי הוא שולב בהליך טיפולי.

תסקיר שירות המבחן

4. בתסקיר שירות המבחן מיום 6.2.2023 נאמר כי מדובר בצעיר בן 25, רווק, אשר טרם מעצרו עבד בעסק לייצור תבניות בטון במשך כשנה וחצי. הלה בן למשפחה המונה זוג הורים גרושים ושלושה ילדים בגילאי 18-25. על מנת לשמור על צנעת פרטיותו של הנאשם איני רואה מקום לסקור בהרחבה את נסיבותיו המשפחתיות והאישיות ואסתפק בציון העובדה כי הקשר שלו עם אמו נותק בהיותו בן 10 וכי עד לאותו שלב הוא חווה, לדבריו, אלימות קשה מצדה.

הנאשם נשר ממסגרת החינוך בגיל 14 ושולב בבי"ס לקידום נוער, שם סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות חלקית. לדבריו, על רקע מצוקה כלכלית עמה התמודדה משפחתו, הוא השתלב בשוק העבודה כפועל מגיל 15.

5. במהלך האבחון שנערך לו, הציג הנאשם חוות דעת מיום 5.2.2023 מפסיכותרפיסטית אצלה הוא מטופל באופן פרטי, ממנה עולה כי הלה פנה לטיפול פסיכולוגי באופן יזום ביום 31.10.2022 על רקע הסתבכותו בעבירות מושא הדיון. בחוות הדעת נאמר כי הנאשם שיתף בחוויית נחיתות, אשמה ודחייה על רקע תנאי גדילתו, וכי ברקע לעבירות בהן הורשע עמדה חוויות נטישה מצד ארוסתו, עמה היה בקשר זוגי משך כ- 6 שנים. לדבריו, בני הזוג נפרדו עקב קשיים שהתעוררו ביחסיו עם משפחת ארוסתו. נוכח הפרוגנוזה השיקומית הטובה שעלתה בטיפול, שהתבטאה במוטיבציה לשינוי ובתכנים אותם העלה הנאשם בשיח הטיפולי, המליצה המטפלת על טיפול ארוך טווח.

6. שירות המבחן ציין כי מעיון בגיליון רישומו הפלילי, עולה כי לחובתו של הנאשם הרשעה אחת משנת 2019 בעבירה של החזקת תחמושת, בגינה הוטל עליו מאסר מותנה וקנס. הנאשם התייחס בצורה מצמצמת והשלכתית להרשעה זו, תוך שטען כי מצא את התחמושת בחצר ביתו והחביאה אצלו.

7. בהתייחסותו לעבירות מושא הדיון, הודה הנאשם בביצוען, אך נקט בגישה מצמצמת, קורבנית וחשדנית, תוך ששלל קיומם של קשרים שוליים והתקשה לבחון בעין ביקורתית את מעשיו, בחירותיו וקשריו. לדבריו, ימים ספורים עובר לאירוע מושא הדיון, התקשר אליו חבר, שלו היכרות שטחית עמו, וביקש להשאיר אצלו נשק השייך לו. לטענתו, בעקבות המשבר בו היה נתון אותה תקופה, הוא ירה בנשק מתוך רצון לשחרר את

רגשותיו, וירה ברגלו מתוך אכזבה. עם זאת, שלל הנאשם מחשבות אובדניות.

8. ביום 4.5.2022 שוחרר הנאשם למעצר בית בפיקוח אלקטרוני ובמהלך תקופה זו הוא שולב בקבוצה לעצורי בית החל מיום 29.6.2022. דווח כי הנאשם הגיע לכל המפגשים ללא היעדרויות או איחורים, וכי במסגרתם שיתף בקשיים הנובעים משהייה ממושכת במעצר בפיקוח אלקטרוני, אך התקשה לזהות גורמי סיכון שהובילו למעצרו ונותרו סימני שאלה סביב קשריו החברתיים. עם זאת, התרשם שירות המבחן כי לאחרונה חלה תזוזה ביכולת השיתוף של הנאשם בכל הקשור לנסיבות ביצוע העבירות על ידו, כשלדבריו הטיפול הפסיכולוגי הפרטני מסייע לו לבטא את קשייו ורגשותיו.

9. בבואו להעריך את הסיכון לעבריינות בעתיד מצדו של הנאשם אל מול סיכויי שיקומו, ציין שירות המבחן כי התרשם מצעיר שגדל בצל חוויית נטישה ואלימות מצד אמו, אשר נותרה בלתי מעובדת ופגעה ביכולתו לגבש זהות גברית עצמית נפרדת, ולפתח קשרים מיטיבים ובריאם עם הזולת, להתחבר לרגשותיו ולהכיר בהם ולבנות אמון עם גורמי סמכות וטיפול. עוד צוין כי בעקבות חוויית הדחייה החברתית, נטה הנאשם ליצור קשרים חברתיים שוליים כדרך להחזיר לעצמו את השליטה ולהרגיש קבלה, כוח ומסוגלות. להתרשמות שירות המבחן, הנאשם מתקשה לבטא את עצמו באופן כן ופתוח, לשתף בבחירותיו ולגלות חיבור לפוגענות המאפיינת את מעשיו. נוכח האמור, העריך שירות המבחן כי רב הנסתר על הגלוי באשר לנסיבות ביצוע העבירות וקשריו החברתיים של הנאשם, וניכר כי הסתבכותו הקודמת בפלילים והעונש שנגזר עליו לא היוו עבורו גורם מרתיע.

בסיכומו של דבר, העריך שירות המבחן כי קיים סיכון משמעותי להתנהגות עוברת חוק בעתיד מצדו של הנאשם. לצד זאת, לאור ניסיונו של הנאשם להיעזר בגורמי טיפול, נאמר כי קיימת חשיבות לאפשר לו להמשיך בטיפול בו החל ולבדוק את מידת יכולתו להיתרם ממנו. לפיכך, ביקש שירות המבחן לדחות את הטיעונים לעונש בשלושה חודשים, במהלכם תיבחן הירתמותו של הנאשם להליך הטיפולי והאפשרות לשלבו בקבוצה טיפולית ייעודית בתחום עבירות הנשק.

10. לאור מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות בהן הורשע הנאשם, המחייבת, ככלל, הטלת מאסר בפועל, ונוכח עברו הפלילי, לא מצאתי מקום להיעתר לבקשת שירות המבחן לדחיית הדיון, וזו נדחתה בהחלטת מיום 6.3.2023. באותה החלטה קבעתי כי ככל שיבקש הנאשם להמשיך בהליכי השיקום בהם החל, יוכל לעשות זאת בין כותלי בית הכלא, ככל שיוטל עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריח.

ראיות לעונש

11. במסגרת ראיותיה לעונש, הגישה המאשימה את תדפיסי המידע הפלילי והתעבורתי של הנאשם (נע/2). רישומו התעבורתי כולל שלוש הרשעות קודמות, כשהאחרונה שבהן מיום 8.9.2022 בגין נהיגה תחת השפעת סמים ומשקאות משכרים, בגינה נפסל רישונו והוטלו עליו מאסר מותנה וקנס. מרישומו הפלילי

עולה כי לחובתו של הנאשם הרשעה אחת בעבירה של רכישת או החזקת חלק של נשק או תחמושת, בגינה הוטל עליו, בין היתר, מאסר מותנה בן 10 חודשים, שהינו בר הפעלה. בהקשר זה, הוגשו כתב האישום, הכרעת הדין וגזר הדין שניתנו על ידי בית משפט השלום בעכו בת"פ 56999-06-20 מושא הרשעה זו (מע/1).

12. מטעם ההגנה העידה דודתו של הנאשם, גב' סיהאם חדאד, שדבריה לא יפורטו בהרחבה מפאת צנעת פרטיותו של הנאשם. בקליפת אגוז ייאמר כי עדה זו סיפרה שהיא התגוררה באותו הבית יחד עם הנאשם עד הגיעו לגיל 6, והייתה עדה לאלימות קשה שהופנתה כלפיו מצד אמו. לדבריה, בעקבות אלימות זו, מצבו הנפשי של הנאשם היה מורכב, הישגיו הלימודיים התדרדרו והוא הופנה על ידי בני משפחתו לטיפול פסיכולוגי.

טיעוני הצדדים

13. בטיעוניה לעונש ציינה המאשימה כי בשנים האחרונות חווה החברה גל של אלימות, המערב שימוש בנשק חם חדשות לבקרים וגובה מחירים כבדים. נטען כי אלמלא התופעה של החזקה בלתי חוקית של נשק, לא היו מבוצעות באמצעותו עבירות אלימות, וכי לצורך מיגור תופעה זו, על בית המשפט להטיל עונשים מרתיעים על מבצעי עבירות בנשק, הפוגעים במעשיהם באופן משמעותי בשלום הציבור, ביטחון ושלמות גופו, ובשמירה על הסדר הציבורי.

14. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הפנתה המאשימה לתכנון שקדם להן, הנלמד מהעובדה כי בקנה האקדח אותו נשא הנאשם היה כדור. עובדה זו מלמדת על הכנה מוקדמת, זמינות ומוכנות לשימוש בנשק באופן מיידי, ועל רמת הסיכון שנשקפה מהמעשה. לא זו בלבד שהנאשם נשא את הנשק, אלא שהוא אף ביצע ירי באמצעותו. אמנם לא נגרם נזק פיזי מהמעשים, אך פוטנציאל הנזק הגלום בהם הוא גבוה ביותר, שכן זמינות כלי הנשק והקלות בה ניתן להשיגם ולבצע בהם שימוש לפתרון סכסוכים, הן מהסיבות המרכזיות לעלייה המשמעותית במספר אירועי האלימות בתקופה האחרונה. עוד הפנתה המאשימה לעובדה כי לצד הנשק נתפסה גם רעלת פנים.

15. לאחר שהצביעה על פסיקה המשקפת לשיטתה את מדיניות הענישה הנוהגת, עתרה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 3 ל-5 שנות מאסר בפועל.

16. נוכח חומרת העבירות ועברו הפלילי של הנאשם, סבורה המאשימה כי בענייננו יש לבכר את שיקולי ההרתעה והגמול על פני שיקולי שיקומו של הנאשם. זאת, גם בהתחשב באמור בתסקיר שירות המבחן, לפיו הלה לוקח אחריות מילולית בלבד על ביצוע העבירות, נוקט בגישה מצמצמת וקורבנית, מתקשה ליצור גבולות פנימיים ואינו חווה הרתעה.

לצד זאת, ונוכח הודאת הנאשם, ביקשה המאשימה למקם את עונשו ברף האמצעי של המתחם לו טענה, ולהפעיל את המאסר המותנה בן 10 חודשים, התלוי ועומד נגדו, במצטבר לכל עונש מאסר שייגזר עליו. בנוסף, ביקשה המאשימה להשית על הנאשם מאסר מותנה וקנס, ולהורות על חילוט רכב המרצדס אשר שימש אותו בביצוע העבירות.

17. בפתח טיעוניו ציין הסנגור כי אינו חולק על חומרת מעשיו של הנאשם ועל קיומה של מגמת החמרה בענישה בגין עבירות בנשק. יחד עם זאת, התבקש בית המשפט ליתן משקל רב יותר לנסיבות חייו של הנאשם, כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן, נוכח הקשר הישיר שלהן להתנהלותו עוברת החוק. נטען כי במעשיו ניסה הנאשם לברוח מהמציאות בה הוא חי בכל מחיר ולכן הביא למעצרו במו ידיו. בנוסף ביקש הסנגור להביא בחשבון את הודאת מרשו, המבטאת חרטה אמתית וכנה מצדו על מעשיו, ואשר הביאה לחיסכון בזמן שיפוטי יקר.

18. לאחר שהפנה לפסיקה הדנה במקרים דומים, עתר הסנגור לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל.

19. בשים לב לנסיבותיו האישיות של הנאשם והירתמותו לטיפול, ביקש הסנגור לגזור את עונשו בתחתית המתחם לו עתר ולהפעיל את המאסר המותנה התלוי ועומד נגדו, באופן חופף לעונש שיוטל עליו בגין תיק זה.

דברו האחרון של הנאשם

20. בדברו האחרון, סיפר הנאשם כי בילדותו הוא עבר אלימות במשפחה והוכה קשות וכי מעולם לא היה לו למי לפנות ולשתף במה עובר עליו. בנוסף שיתף הנאשם על אודות יחסיו המורכבים עם ארוסתו, תוך שציין כי הוא מודע לפסול שבמעשיו ומצר עליהם.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

21. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. קביעתו של מתחם העונש ההולם, המגלם הכרעה ערכית, נעשית בהתאם לעיקרון ההלימה, המחייב קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם לבין העונש המוטל עליו.

22. בית המשפט עמד באינספור הזדמנויות על החמרה היתרה הטמונה בעבירות בנשק, בין היתר משום

שמדובר בעבירות העשויות לשמש בסיס לביצוען של עבירות נוספות, וככאלה מקימות פוטנציאל לנזק עצום. נוכח העובדה שמדובר בעבירות שהפכו זה מכבר למכת מדינה, עמדה הפסיקה על הצורך בענישה מחמירה ובלתי סלחנית כלפי מי שהורשעו בעבירות בנשק. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ 1695/22 מדינת ישראל נ' מוחמד גנאים (29.03.2022):

"לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה היתרה שיש לעבירות נשק, אשר הפכו זה מכבר למכת מדינה, ושמאיימות באופן ממשי על שלום הציבור ועל ביטחונו (ראו, למשל: ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' סלימאן, פסקה 11 [פורסם בנבו] (19.1.2014) (להלן: עניין סלימאן); ע"פ 135/17 מדינת ישראל נ' בסל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (8.3.2017); ע"פ 8017/20 מדינת ישראל נ' גריפאת, פסקה 6 [פורסם בנבו] (22.12.2020); ע"פ 1059/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 [פורסם בנבו] (29.4.2021); ע"פ 2251/21 אבו עראר נ' מדינת ישראל, פסקה 25 [פורסם בנבו] (15.12.2021)). משכך, ניכרת בפסיקה מגמה עקבית של החמרה בענישה הנוהגת כלפי מבצעי עבירות נשק, במטרה לשדר מסר מרתיע מפני ביצוען (ראו, למשל: עניין סלימאן, פסקה 14; ע"פ 5330/20 ענבתאוי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 [פורסם בנבו] (22.11.2020); ע"פ 3169/21 מדינת ישראל נ' אגבאריה, פסקה 6 [פורסם בנבו] (21.6.2021))."

ובע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' אבו עבסה (23.01.2022) נאמר כי:

"רבות דובר ונכתב על השימוש הנרחב שנעשה בחברה בישראל בכלל ובמגזר הערבי בפרט, בנשק בלתי חוקי. חדשות לבקרים אנו עדים לתוצאותיו ההרסניות בדמות גרימת נזקים בגוף ובנפש לאזרחים תמימים, ופגיעה ממשית בביטחונם האישי וברווחתם. לא פעם עמד בית משפט זה על הצורך בענישה מרתיעה ומחמירה על מנת למגר תופעה זו, וכפי שקבעתי במקרה אחר:

'השימוש בנשק חם ככלי ליישוב סכסוכים הפך לרעה חולה, וכמעשה של יום ביומו גובה חיי אדם ולעיתים אף את חייהם של חפים מפשע אשר כל חטאם היה כי התהלכו באותה עת ברחובה של עיר. בשנים האחרונות אף חלה עליה מתמדת במספר אירועי הירי המדווחים למשטרה (ראו למשל: דו"ח מבקר המדינה התמודדות משטרת ישראל עם החזקת אמצעי לחימה לא חוקיים ואירועי ירי ביישובי החברה הערבית וביישובים מעורבים 28 (2018)). על רקע המציאות אותה אנו חווים למרבה הצער מדי יום, אנו עדים לקריאה ציבורית נרגשת להגברת האכיפה כלפי עבירות נשק - ולהחמרה במדיניות הענישה הנוהגת...!'

בהתאם לזאת, וכחלק מתפקידו של בית המשפט בביעורן של תופעות קשות אלו, קיימת חשיבות של ממש להטלת ענישה הולמת ומרתיעה על כל חוליות השרשרת העבריינית -

החל מיצרני או מבריחי הנשק הבלתי חוקי, דרך הסוחרים בו, ועד לאלו הנוטלים אותו לידם ועושים בו שימוש בלתי חוקי."

23. על מגמת ההחמרה ביחס לעבירות בנשק ניתן גם ללמוד מהתיקון לחוק העונשין שנכנס לתוקפו ביום 8.12.2021 ואשר נועד להחמיר בענישה, אגב קביעת עונשי מינימום לעבירות בנשק, ובכללן עבירות של רכישה, החזקה, נשיאה והובלה. התיקון נועד להילחם בהתפשטות העבירות בנשק, בשים לב להשלכותיהן החמורות והמחיר שהן גובות בחיי אדם.

יתרה מזאת, ביום 30.3.2023 פורסם חוק המאבק בכלי הנשק הבלתי חוקיים (תיקון חקיקה והוראות שעה), התשפ"ג-2023 שנועד לפעול לצמצום מספרם של כלי הנשק הבלתי חוקיים המשמשים ארגוני פשיעה ופשיעה חמורה, באמצעות מתן כלים למשטרת ישראל וליתר רשויות אכיפת החוק להתמודד עם התופעה. החוק קבע, בין היתר, הבחנה בין חלקי נשק מהותיים לחלקי נשק שאינם מהותיים, כאשר העונש על רכישה, נשיאה או הובלה של חלק מהותי בנשק, הוחמר משלוש לחמש שנות מאסר, ואילו כשמדובר בחלק של נשק שאינו מהותי נותר העונש על קנו קרי שלוש שנות מאסר. חקיקה זו אף היא מעידה על החומרה שבה רואה המחוקק להתייחס לעבירות בנשק באשר הן.

24. למרבה הצער, חרף מדיניות ההחמרה בענישה ביחס לעבירות בנשק ותיקוני החקיקה שנועדו להילחם בתופעה זו, ממשיכים עברייני הנשק לזרוע פורענות, לקצור חיי אדם ולהטיל אימה על אזרחים המבקשים לחיות את חייהם בשלום ובבטחה. כמעט לא חולף שבוע מבלי שאנו מתבשרים על גדיעת חיים נוספת הנעשית תוך שימוש בנשק חם המוחזק באופן בלתי חוקי. אין מקום להשלים עם מציאות עגומה זו, ותפקידו של בית המשפט מתבטא בהחמרת הענישה כלפי מי שמהין לעשות שימוש בנשק, וכפי שנאמר, "שומר נפשו ושלומו - ירחק מעבירות הנשק באשר הן, קלות כחמורות" (ע"פ 78/21 פלוני נ' מדינת ישראל (26.7.2022)).

25. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות בענייננו הם הגנה על קדושת החיים, ביטחון הציבור, שלומם ובריאותם ושמירה על שלטון החוק והסדר הציבורי. נשיאת נשק חם יוצרת סיכון שהנשק יגיע בסופו של יום לידי גורמים שיעשו בו שימוש למטרות עברייניות. בנוסף, ירי בנשק חם, אף אם הוא נעשה בשטח פתוח או אם כוון לאוויר, טומן בחובו סיכון ממשי לפגיעה בחפים מפשע.

26. בבואי לבחון את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות בענייננו, ראיתי להביא בחשבון את העובדה כי מעשיו של הנאשם היו כרוכים בתכנון והתארגנות מראש. העובדה שהלה הסתיר את הנשק בתא נסתר ברכב, כמו גם העובדה שהנשק היה טעון במחסנית ובתוכה לפחות עשרה כדורים תואמים וכי הנאשם נשא בנוסף שקית ניילון ובתוכה 11 כדורים נוספים, לא זו בלבד שהיא מלמדת על התארגנות ותכנון מראש אלא מצביעה על נחישותו של הנאשם לבצע את העבירות בהן הורשע. במובן זה, לא מדובר בעבירה ספונטאנית שנעשתה תוך הפעלת שיקול דעת רגעי שגוי, אלא במי שגמר אומר בלבו לבצע את העבירות בהן הורשע. העובדה שלצד האקדח, המחסנית והכדורים שהוסתרו בתא הנסתר ברכב, החביא הנאשם גם רעלת פנים, מעידה על חשיבה עבריינית ומסוכנת.

27. מעשיו של הנאשם לא גרמו לנזק פיזי בפועל, אך פוטנציאל הנזק הוא רב ורק יד המזל הובילה לכך שאירוע הירי לא הסתיים בפגיעות בנפש. נכון הוא שמדובר בירי שנעשה בשעת לילה מאוחרת ושלא באזור מגורים, שכן מעובדות כתב האישום עולה כי הירי נעשה במגרש החנייה "הר אחים". יחד עם זאת, מדובר במגרש חניה שאין לדעת אם היו בו רכבים וניתן על נקלה לדמיין תרחיש שבו היה נכנס רכב בזמן ביצוע הירי ונפגע כתוצאה ממעשיו של הנאשם. טבעו של נשק המוחזק באופן בלתי חוקי שייעשה בו שימוש לצרכים עברייניים הגובים מחירים כבדים.

28. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מלמדת על מנעד ענישה רחב התלוי מטבע הדברים בנסיבות הפרטניות של כל מקרה ומקרה, לרבות כמות הנשק, סוגו, נסיבות הובלתו ונשיאתו ומאפייני האישיים של המבצע, לרבות עברו הפלילי וסיכויי שיקומו. יחד עם זאת, וכפי שצוין קודם, בפסיקה ניכרת מגמת החמרה בעבירות בנשק נוכח המציאות של התפשטות התופעה והמחירים הכבדים הכרוכים בה. להלן דוגמאות מהפסיקה מן השנים האחרונות:

בע"פ 3728/22 **מסאלחה נ' מדינת ישראל** (9.8.2022) נדחה ערעורו של מי שהורשע בעבירת סיוע לנשיאה והובלה של כלי נשק ללא רישיון, נשיאה והובלה של כלי נשק ללא היתר ועבירת סיוע לירי מנשק חם. באותו מקרה מדובר היה במי שנסע יחד עם אחר, כשהוא נוהג ברכב והאחר לידו, ותוך כדי נסיעה הוציא האחר את ידו מהחלון הקדמי של הרכב וירה ירייה אחת מאקדח מסוג FN. המערער באותו מקרה המשיך בנסיעה קצרה ולאחר מכן עצר את הרכב בצד הדרך, ובשלב זה הגיעו אנשי המשטרה, ערכו חיפוש ברכב ותפסו את האקדח ובנוסף 15 כדורים בקוטר 9 מ"מ בכיס מכנסיו של המערער. בית המשפט המחוזי השית על המערער, בין היתר, 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל. הערעור על חומרת העונש נדחה על ידי בית המשפט העליון, אשר ציין כי אין כל מקום להמעיט בחומרת מעשיו של המערער, שסייע לחברו לשאת ולהוביל אקדח ללא רישיון ואף לבצע ירי.

בע"פ 5765/20 **אבו בכר נ' מדינת ישראל** (22.3.2021) נדון עניינם של מערערים שנשאו והובילו ברכב שני אקדחים, כשבכל אקדח מחסנית מלאה. כאשר סימנו להם שוטרים לעצור, המשיך הנהג בנסיעה קצרה ולאחר שעצר את הרכב יצא חברו מהרכב, רץ אל עבר חצר סמוכה ושם השליך את האקדחים והמחסניות. בית המשפט המחוזי הטיל על כל אחד מהם 18 חודשי מאסר בפועל הגם שמדובר בצעירים נעדרים עבר פלילי. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

בע"פ 545/20 **פלוני נ' מדינת ישראל** (3.5.2021) נדון ערעורו של מי שהורשע בעבירות של נשיאה, הובלה והחזקה של נשק. באותו מקרה נהג המערער כשהוא מוביל ומחזיק אקדח חצי אוטומטי טעון במחסנית ריקה וכן מוביל נושא ומחזיק 50 כדורים בקוטר 9 מ"מ על גופו. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם, הנעדר כל עבר פלילי, מאסר בפועל למשך 12 חודשים לצד ענישה נלווית, תוך שהתחשב בעובדה כי האקדח לא היה תקין. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש בציין כי העונש הנו על הצד המקל.

בע"פ 2141/21 חניני נ' מדינת ישראל (27.5.2021) מדובר היה במי שהצטייד באקדח אוויר, בו בוצעו שינויים המאפשרים ירי תחמושת ובו כדורים תואמים. המערער נתפס בחצר המצויה בקרבת ביתו, בשעת לילה מאוחרת כשהוא נושא את האקדח על גופו ובתוכו ארבעה כדורים. בית המשפט המחוזי גזר עליו 20 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש בציינו כי למערער אמנם עבר פלילי בעבירות אלימות והוא אף ריצה מאסר בעבר, אולם מדובר במי שהרשעתו האחרונה היא מלפני כעשור, ובנסיבות אין ליתן משקל רב לנקודה זו. לצד זאת נקבע כי העבירה של החזקת נשק היא חמורה והפכה למכת מדינה וכי נסיבות העבירה מצביעות על מסוכנות הדורשת הטלת עונש מאסר חרף ניצני השיקום שהתגלו אצל המערער.

בע"פ 2564/19 אזברגה נ' מדינת ישראל (18.7.2019) נדון עניינו של צעיר נעדר עבר פלילי שהורשע בנשיאת אקדח ומחסנית תואמת, אותם רכש יחד עם חברו זמן קצר קודם שנעצר על ידי המשטרה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש שנע בין 12-40 חודשי מאסר בפועל וגזר על המערער 16 חודשי מאסר. הערעור על חומרת העונש נדחה על ידי בית המשפט העליון.

בע"פ 4215/18 ח'טיב נ' מדינת ישראל (8.7.2018) נדחה ערעורו של צעיר שהורשע בעבירות של נשיאת נשק ותחמושת בהיותו בן 18 וחמשה חודשים. המערער שהה בסמטה סמוכה לחצר ביתו כשהוא נושא על גופו אקדח טעון בארבעה כדורים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 15-36 חודשי מאסר וגזר על המערער עונש של 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה, כאמור, על ידי בית המשפט העליון.

בע"פ 7177/20 כנעאן נ' מדינת ישראל (27.1.2021) נדון ערעורו של מי שהורשע בנשיאת נשק. מדובר במי שיצא מפתח ביתו של שכנו, הוציא אקדח, הכניס לתוכו מחסנית טעונה, דרך את האקדח וכעבור מספר דקות פרק אותו והעביר אותו לאחר. בית המשפט המחוזי גזר על המערער, בעל הרשעות בעבירות נשק ומי שריצה בעבר מאסר בפועל, 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

29. לאחר שבחנתי את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוען ואת מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בענייננו, מצוי בטווח שבין 22 - 38 חודשי מאסר לריצוי בפועל. זאת לצד עונשים נלווים.

גזירת העונש בתוך המתחם

30. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בתוך המתחם שנקבע לגביו, ראיתי להביא בחשבון את הודאתו שניתנה בשלב מוקדם של ההליך, שלא במסגרת הסדר טיעון ומבלי שהוכנס תיקון בכתב האישום. הודאה זו מגלמת

בחובה נטילת אחריות מצדו של הנאשם על מעשיו והביאה בנוסף לחיסכון בזמן שיפוטי יקר.

31. במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, נתתי דעתי גם להרשעתו הקודמת של הנאשם בעבירות בנשק. לא זו בלבד שמדובר בהרשעה מלפני זמן לא רב, אלא שהעבירות בהן הורשע הנאשם בתיק זה נעשו על ידו שעה שתלוי ועומד נגדו מאסר מותנה בר הפעלה בגין הרשעתו הקודמת. יש בכך כדי ללמד על כי הנאשם לא הפנים, למרבה הצער, את הלקח מהסתבכותו בעבר, וכי מורא הדין אינו שורה עליו.

32. נתתי דעתי לתסקיר שירות המבחן, ולא מצאתי כי יש בו כדי להביא להקלה בעונשו של הנאשם. נהפוך הוא, שירות המבחן העריך כי קיים סיכון משמעותי להישנות התנהגות עוברת חוק מצדו בעתיד. נכון הוא שלצד זאת נאמר כי הנאשם החל באופן ראשוני לחשוף כשלים וכי קיימת חשיבות לאפשר לו להמשיך בטיפול בו החל, אך בשים לב לחומרת העבירות בהן הורשע, אין בידי לקבל המלצה זו. לצד שיקולי השיקום ניצבים לנגד עיני בית המשפט שיקולים נוספים כגון שיקולי גמול והרתעה, לרבות הרתעת הרבים לגבי עבירות שהפכו כאמור למכת מדינה, ומשקלם של אלה גובר. בע"פ 3728/22 שהוזכר לעיל ציין בית המשפט כי: "כידוע, שיקולי שיקום אינם חזות הכל, והם אך מני רבים שבית המשפט נדרש לשקול בבואו לגזור את הדין (ע"פ 78/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 [פורסם בנבו] (26.7.2022)). בדומה, המלצת שירות המבחן גם היא, אינה מחייבת את בית המשפט ושמה מעיד על תכליתה - המלצה שנועדה להאיר תמונה רחבה על אודות נסיבותיו האישיות של הנאשם (ע"פ 2260/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (18.7.2022)). בית המשפט היושב בדן הוא הנדרש לשקלל את נסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו הפרטניות של הנאשם, כמו גם שיקולים נוספים, לכדי ענישה הולמת וראויה (ע"פ 6068/21 מדינת ישראל נ' פקיה, פסקה 16 [פורסם בנבו] (19.12.2021))."

33. נתתי דעתי גם לנסיבותיו האישיות של הנאשם, כפי שנסקרו בתסקיר שירות המבחן. אכן נראה על פניו כי הנאשם נושא מילדותו צלקת הקשורה ליחסים המורכבים בתוך משפחתו הגרעינית. יחד עם זאת, אין בידי לקבל את הטענה כי נסיבות אלו מכשירות או מצדיקות את התנהלותו העבריינית. ודוקו מעין בטיעונים לעונש שהועלו במסגרת התיק הקודם, שם הורשע הנאשם בעבירה של החזקת תחמושת של נשק בהיקף של כ- 100 כדורים (ראו: מע/1) מתחוויר כי סנגורו העלה אותן טענות בדיוק ביחס לנסיבותיו המשפחתיות המורכבות של הנאשם. אין להשלים עם מצב בו הנאשם מסתבך בעבירות חמורות ובכל פעם תולה את האשם בנסיבותיו המשפחתיות ובצלקות אותן הוא נושא עוד מילדותו. הנאשם כיום בן 26 והגיעה העת שייקח את עצמו בידים וישא באחריות למעשיו.

34. נוכח מקבץ האמור, יש בדעתי לגזור את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של המתחם שנקבע לגביו.

חילוט הרכב

35. המאשימה בקשה לחלט את הרכב המצוי בבעלותו של הנאשם ואשר באמצעותו נעשו העבירות בהן

הורשע, וזאת על סמך הוראת סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש [נוסח חדש]), התשכ"ט - 1969. סעיף זה קובע כי "על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32, או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם". הפסיקה קבעה כי לצורך החילוט יש לבחון את מהותה ועוצמתה של הזיקה בין הנשק לבין המכונית, וכן יש לבחון האם המכונית שימשה רכיב מהותי בביצוע העבירה, אשר בלעדיו לא היה ניתן לבצעה (ע"פ 2963/13 מדינת ישראל נ' פלוני, (10.2.2014)).

36. בענייננו, אין חולק כי הנאשם עשה שימוש ברכב שבבעלותו לצורך ביצוע העבירות מושא כתב האישום. רכבו של הנאשם היה האמצעי העיקרי שאפשר את ביצוע העבירות, שעה שהנשק המחסנית והכדורים הוסתרו, הוחזקו והובלו בו, עד למגרש שם ירה שלא כדין 6 כדורים באמצעות האקדח, ושב והסתירו בתוך הרכב.

בנסיבות, מצאתי להורות על חילוט רכבו של הנאשם לטובת המדינה, וזאת כחלק מרכיבי הענישה.

סוף דבר

37. סיכומי של דבר, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 25 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

בנוסף, אני מורה על הפעלת המאסר המותנה בן 10 חודשים שהוטל על הנאשם על ידי בית משפט השלום בעכו במסגרת ת"פ 56999-06-20 באופן מצטבר לעונש שנגזר עליו בגין תיק זה. בסה"כ ירצה הנאשם 35 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו מיום 17.3.2022 ועד 24.5.2022.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים עבירת נשק מסוג פשע ויורשע בגינה.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך שלוש שנים עבירת נשק מסוג עוון ויורשע בגינה.

ד. אני מורה על חילוט רכבו של הנאשם מסוג מרצדס מ.ר. 90-087-72 לטובת המדינה.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי מאסרו ביום 18.5.2023 בשעה 08:00 בבית מעצר הקישון כשבידו תעודה מזהה.

עד אז ימשיכו לחול לגביו התנאים המגבילים החלים עליו כיום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ז ניסן תשפ"ג, 18 אפריל 2023, במעמד הנוכחים.